

Prvi dio knjige sadrži sljedeća poglavlja: „Uvod“ (str. 13-14), „Hrvatsko-ugarski javnopravni prijemor“ (str. 15-18), „Hrvatska i jugoslavenska opcija“ (str. 19-25), „Revolucionarna 1848. – 1849. godina“ (str. 26-32), „Ususret nagodbi“ (str. 33-39), „Austro-ugarska nagodba“ (str. 40-46), „Pregovori hrvatskih i mađarskih regnikolarnih deputacija 1848. godine“ (str. 47-48), „Hrvatsko-ugarska nagodba“ (str. 49-52), „Zakonski članak I. iz 1868., odnosno 1868: XXX.“ (str. 53-60), „Analiza Hrvatsko-ugarske nagodbe“ (str. 61-66), „Ustrojavanje zemaljske vlasti“ (str. 67-68), „Upravno-županijsko ustrojstvo ugarskoga kraljevstva“ (str. 69-73), „Država Slovenaca, Hrvata i Srba i ukidanje nagodbe“ (str. 74-86).

Drugi dio knjige sadrži sljedeća poglavlja: „Uvod“ (str. 89), „Obitelj Zrinski“ (str. 90-106), „Obitelj Gorjanski de Genere Drusma“ (str. 107-117), „Ivan (Vitez) od Sredne“ (str. 118-137), „Grofovi Graškovići (Grassalkovich)“ (str. 138-152), „Barun Josip Rudić Aljmaški“ (str. 153-163), „Mirko Bogović“ (str. 164-179), „Ban pučanin Ivan Mažuranić“ (str. 180-196), „Hrvatski ban grof Karlo (Károly) Khuen-Héderváry“ (str. 197-223), „Rektor Zagrebačkog sveučilišta akademik Franjo Marković“ (str. 224-238), „Đakovački biskup Josip Juraj Strossmayer“ (str. 239-257), „Bunjevački preporoditelj biskup Ivan Antunović“ (str. 258-269) i „Biskup Pavao Matija Sučić iz roda bačkih Sučića Pačirskih“ (str. 270-284).

Već iz naslova navedenih poglavlja može se vidjeti da je sadržajni opseg knjige daleko širi od okvira centralne, odnosno od povijesnih i pravnih konteksta Hrvatsko-ugarske nagodbe

(1868.). On uključuje ne samo krupna povijesna imena koja se vezuju uz Hrvatsko-ugarsku nagodbu i kasniji državo-pravni razvoj Hrvatske i Ugarske, nego i ličnosti koje su živjele u sustavu kojeg su stvorili „oci“ nadogdbe: grofovi Graškovići, Josip Rudić Aljmaški, Ivan Antunović, Pavao Matija Sučić i drugi. To daje knjizi posebnu dimenziju, preko koje čitatelj može vidjeti kako su se visoki razgovori i dogovori predstavnika hrvatskog i mađarskog prenegodbenog polističkog establišmenta odrazili na život i rad onih ljudi izvan političkog života koji su bili u neposrednom dodiru s narodnim masama i igrali ulogu lokalnih i nacionalnih prvaka, napose Ivana Antunovića i Josipa Juraja Strossmayera. To naravno ne predstavlja jedinu pozitivnu značajku ove knjige. Ona u cjelini ispunjava kriterije. Ova dimenzija predstavlja samo dodatan razlog i motiv zašto joj treba pokloniti naročitu pažnju.

Vladimir Nimčević

Dani Balinta Vujkova : dani hrvatske knjige i riječi : zbornik radova s međunarodnog znanstveno-stručnog skupa 2017., ur. Katarina Čeliković, Hrvatska čitaonica – Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata, Subotica, 2018., 274 str.

Zbornik radova *Dani hrvatske knjige i riječi : zbornik radova 2017.* koji su objavili Hrvatska čitaonica Subotica i Zavod za kulturu Vojvođanskih Hrvata donosi radove sa znanstveno-stručnog skupa, kao jedne od prepoznatljivih programskih sastavnica *Dana hrvatske knjige i riječi – dana Balinta Vujkova.* Urednica zbornika je Katarina Čeliko-

vić, a knjigu je likovno opremio Darko Vuković. Zbornik je tiskan u 300 primjeraka, a ima 274 stranice, te je podijeljen u dvije cjeline: I. „Jezikoslovne teme“ i II. „Kulturološki diskursi – kroz književne i povijesne ogleda“.

Znanstveno– stručni skup, koji je organiziran sa Znanstvenim zavodom Hrvata u Mađarskoj i Šokačkom granom iz Osijeka, je 2017. godine okupio trideset predavača iz Srbije, Hrvatske, Mađarske i Austrije. Uz književnost Hrvata u Podunavlju, u zborniku su i teme vezane uz hrvatsku književnost i jezik.

Prvu cjelinu u zborniku otvara rad Sanje Vulić „Jezik narodnih proza koje je Balint Vujkov zapisao kod Bunjevaca i Šokača“ (str. 9-17), u nastavku Ante Bežen piše „Zašto novoštokavski ikavski dijalekt nije prihvaćen kao hrvatski jezični standard?“ (str. 19-30), Ana Mikić Čolić i Maja Glušac tematiziraju „Dijalekt i standard u sustavu okomite višejezičnosti“ (str. 31-43), a Mirjana Crnković je rad naslovlila „Analiza ikavskog govora na primjeru Tavan-kuta“ (str. 45-59). Višegodišnje suradni-

ce znanstveno-stručnoga skupa Martina Kolar Billege i Vesna Budinski obrađuju „Metodički pristup nastavi hrvatskoga jezika u heterogenim skupinama hrvatske nastave u inozemstvu“ (str. 61-72).

Druga je cjelina podijeljena u nekoliko podtema – povijesne prinose, ogleda o kazalištu, književnoj baštini i djelatnosti hrvatskih velikana. Ladislav Heka objavljuje rad „Govori baruna Josipa Rudića u Ugarskom parlamentu“ (str. 75-110), a Vladimir Nimčević razmatra temu iz kulturne povijesti „Subotička lasta i novosadski kobac: doprinosi Petra Pekića i Vase Stajića proučavanju 18. stoljeća u povijesti Subotice“ (str. 111-140). O temi udžbenika piše Silvestar Balić iz Pečuha „Bunjevačko-šokački udžbenici u Mađarskoj između 1918. i 1945.“ (str. 141-153). Književne teme zastupljene su u radu Vesne Vlašić „Putopisi i putni zapisi Julija Kempfa“ (str. 155-165), te Klare Dulić „Putopisne uspomene Josipa Andrića na primjeru putopisa ‘U Kristovoj domovini’“ (str. 231-236). Osim o književnom djelu Josipa Andrića, dvoje autora tematiziraju njegovo glazbeno djelo. Tamara Jurkić Sviben iz Zagreba piše rad „Josip Andrić – književnik i skladatelj između riječi i nota“ (str. 215-230), a Miroslav Stantić iz Subotice razmatra „Glazbeni profil Josipa Andrića – skladateljski i muzikološki rad“ (str. 237-246). O srijemskom svećeniku i književniku Iliji Okrugiću Srijemcu piše Petar Pifat „Ilija Okrugić Srijemac – Isusov sljedbenik i Marijin glazbenik“ (str. 247-254). Mirko Čurić piše rad „Morović kao mjesto radnje pripovijetke Janka Tombora – ‘Božjak Morovički’ – prigodom 165. obljetnice objavljivanja u časopisu ‘Neven’“ (str. 207-214). Nekoliko autora bavi se kazališnim temama: Katja Bakija potpisuje rad „Osobitosti dramskog rukopisa Ivana Petreša“ (str.

175-182), Katarina Dinješ Gros se bavi temom „Suvremeno hrvatsko dramsko pismo u subotičkom kulturnom ozračju“ (str. 183-198) dok Milovan Miković promatra „Kazališni život Hrvata u Srbiji rasvjetom (trenutačno) nepostojećeg teatra“ (str. 199-206). Dugogodišnji suradnik iz Gradišća u Austriji Robert Hajszan piše osvrt na preminulog sudionika ovoga skupa „Đuro Franković na Danima Balinta Vujkova“ (str. 167-174). Radovi Tomislava Žigmanova „Antologije u književnosti Hrvata u Vojvodini“ (str. 255-262) i Katarine Čeliković „Bajke Balinta Vujkova za odrasle

i djecu“ (str. 263-272) bave se književnošću Hrvata u Vojvodini.

U pogovoru pod naslovom „Dani hrvatske knjige i riječi“ (str. 273-274) urednica Katarina Čeliković ističe kako „Nabrojani radovi predstavljaju značajne prinose u valorizaciji književne i povijesne baštine čime doista organizatori čine velike pomake ako znamo da je skup ovakve vrste rijetkost u vojvođanskih Hrvata“ te podsjeća kako objava zbornika predstavlja stvarni završetak znanstveno-stručnog skupa.

Zlata Vasiljević